

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **T/15364.**

Benyújtás dátuma: **2021-03-09 15:36**

Parlex azonosító: **1KTAQG9R0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Szél Bernadett (független)**

Törvényjavaslat címe: **Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvénynek a parlagfű elleni védekezés hatékonyságának növelése érdekében szükséges módosításáról**

Az Alaptörvény 6. cikkének (1) bekezdése alapján „**az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvénynek a parlagfű elleni védekezés hatékonyságának növelése érdekében szükséges módosításáról**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánom benyújtani.

2021. évi ..... törvény

az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvénynek a parlagfű elleni védekezés hatékonyságának növelése érdekében szükséges módosításáról

1. §

(1) Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 50. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Ha a parlagfű elleni közérdekű védekezést kultúrnövény károsodása nélkül nem lehet elvégezni, a parlagfű elleni közérdekű védekezés abban az esetben rendelhető el, ha az adott területen parlagfűvel való felületi borítottság a 30%-ot meghaladja. A közérdekű védekezést 5 munkanapon belül el kell rendelni, és további 10 munkanapon belül végre kell hajtani. A parlagfű elleni közérdekű védekezés során az érintett kultúrában okozott károkért a földhasználó kártalanításra nem tarthat igényt.”

(2) Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 71. § (4) bekezdése a következő d) ponttal egészül ki:

[Az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv a miniszter által vezetett minisztérium hivatalos lapjában, valamint honlapján nyilvánosságra hozza]

„d) a lakosság egészségvédelme érdekében a hatósági eljárás alatt álló valamennyi parlagfűfolt interaktív, naponta frissített online térképét a hatóságok által bemért parlagfűfoltok határaival, illetve az eljárás aktuális stádiumával.”

2. §

Ez a törvény a kihirdetését követő hónap első napján lép hatályba.

Általános indokolás

A légúti allergiában szenvedők száma hazánkban az ipari termelés és az ezzel járó emissziók utóbbi években bekövetkezett csökkenése ellenére is jelentősen megemelkedett, és a teljes lakosság körében 20 % körüli értéket mutat. A nyár végi - őszi pollenallergiás tünetek fő kiváltója a parlagfű. Magyarország a világ egyetlen olyan országa, ahol a nyár végi - őszi parlagfűpollen-koncentráció mindenütt többszörösen meghaladja a tüneteket kiváltó értéket.

A parlagfűvel fertőzött területek hatékony ellenőrzése és a növényvédelmi bírságok kiszabása ugyanakkor a kezdetektől szelektíven érvényesül. A szakemberek által végzett országos szántóföldi gyomfelvételezés, valamint a független civil szervezetek felmérései is egyhangúan 700 ezer hektár körüli erősen parlagfüves területet becsülnek országosan, míg az évente felderített terület ennek 1%-át sem éri el. Becslések szerint évente kb. 14 milliárd forint jogosan kiszabható növényvédelmi bírság marad a parlagfüves ingatlanok tulajdonosainál. A valós mentesítések a hosszan elhúzódó, kétlépcsős hatósági eljárás miatt az igen csekély felderített területnek is csak a töredékére terjednek ki, gyakran a fagyokig húzódnak, így okafogyottá válnak. Abszurd helyzet pl., hogy az önkormányzatoknak közterület esetén saját maguk ellen kell(ene) eljárniuk.

Súlyos paradoxon, hogy a probléma kezelésével a problémát okozó ágazat van kizárólagosan megbízva, míg a humán és gazdasági károkat elszenvedő ágazatok (egészségügy, idegenforgalom) passzív szemlélői a folyamatoknak. Minden szinten ellenérdekeltség áll fent a hatékony felméréssel szemben, mivel sem anyagi, sem erkölcsi ösztönzők nem segítik az erejüket és eszközeiket ráfordító terepi szakemberek effektív munkáját.

Az agrárszubszevenciók differenciálatlansága (az elterjedt „parlagfűköztes napraforgó-termesztés” vagy a parlagfüves tarlók hántásának elhanyagolása miatt sem történik meg ezek felülvizsgálata), a jövedelmező mezőgazdálkodásra alkalmatlan földek állandó, fölösleges megszántása, bolygatása is súlyosbítja a parlagfűhelyzetet, ami károsítja a lakosság egészségét, rontja az ország gazdasági teljesítményét. Minden hektár fertőzött tábla két-háromszor akkora kárt okoz a nemzetgazdaságnak, mint a rajta álló termény értéke. Ezek fizikai mentesítése egy, a jogszabályba beépített kiskapunak, a fiktív „agronómiailag indokolt tőszámnak” köszönhetően szinte lehetetlen, míg gyommentesítésük az irreálisan alacsony külterületi bírságtétel és az alacsony felderítési arány miatt nem éri meg.

A parlagfű-előfordulások 90 %-a mezőgazdasági területen található, de jelentős a frissen megbolygatott építési területek, útszélek, árkok stb. fertőzöttsége is. Ezek nagy része forgalmas, mindenki által látható helyen van, ami nyilvánvalóvá teszi a jelenlegi rendszer hibáit.

A több kormányzati ciklusban benyújtott, számtalan civil javaslat ellenére sem történik meg az ingatlanok pollenszórás előtti, megelőző, szisztematikus, parcellaszintű felmérése. Ehelyett egy rendkívül költséges és rossz hatásfokú helikopteres projekt és egy Parlagfű Bejelentési Rendszer

(PBR) jött létre, amely gyakran botanikai vagy térképolvasási hiányosságokkal küzdő, vagy szomszédviszályban álló ügyfelek hibás és szinte kizárólag belterületi adatait kezeli, ráadásul a tapasztalatok szerint sokszor érdemi visszajelzés és mentesítés nélkül, ami jogsértő. A 2012-ben kiadott, a civilek és a Parlagfű Kerekasztal munkacsoportjainak javaslatait figyelmen kívül hagyó Parlagfű Elleni Rövid- és Hosszútávú Védekezési Akcióterv nem tartalmaz sem számszerűsített célkitűzéseket (pl. pollenkoncentráció-csökkentésre vonatkozóan), sem az eddigi, meddő próbálkozásokhoz képest új, hatékony elemeket; nem jelöl ki felelősöket a célkitűzések elérésére, a parlagfű felderítés és mentesítés hatékony és eredményes végrehajtására.

Az országban jelenleg egyetlen ember sincsen, aki hivatalból kizárólag ezzel a 2 millió honfitársunkat érintő, a közelmúltban előállt, antropogén környezeti és egészségügyi katasztrófavahelyzettel foglalkozna.

Az Európai Bizottság inváziós, idegenhonos albizottsága 2015 decemberében megszavazta azon fajok jegyzékét, amelyek ellen a jövőben fel kíván lépni. A Földművelésügyi Minisztérium delegáltja sikerként ünnepelte, hogy „minden jelentősebb hazai konfliktust jelentő növényfaj jelölését sikeresen megakadályoztuk” és ezzel a „parlagfű a vita során kihullott”. A növény elleni átfogó nemzetközi fellépésre a mai napig nem születtek tervek.

A parlagfűmentesítési gyakorlat jogsértő hiányosságait és visszásságait mind az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, mind az Állami Számvevőszék bírálta, a hibák kijavítására, különösen a parlagfüves területek szezon előtti szisztematikus felderítésétől, valamint az eljárások átláthatóvá tételétől a felelősök továbbra is elzárkóznak.

A törvényjavaslat a fenti rendszerszintű hiányosságok orvoslása érdekében a védekezés hatékonyságának növeléséhez szükséges rendelkezéseket tartalmaz, amelyek a kiszabható bírságok mértékének kormányrendeleti emelésével és a hatóságok következetesebb gyakorlatával karöltve érdemi előrelépést jelenthetnek.

Részletes indokolás

1. §

A módosítás a közérdekű védekezés hatékonyságának, valamint a parlagfű-helyzet nyilvánosságának növeléséhez szükséges rendelkezéseket tartalmaz.

Több száz parlagfüves területet érintő eljárás nyomon követése után az a tapasztalat vonható le, hogy az eljárások gyakran tovább tartanak, mint a parlagfű virágzása (kb. 60 nap), így a közérdekű mentesítések sok esetben nem kerülnek végrehajtásra, mivel addigra okafogyottá válnak. Az elhúzódó eljárások miatt a lakosság még a hatóságok által felmért és fertőzöttnek talált területekről is a teljes allergiaszezonban kapja a pollenterhelést. Ezért szükséges a

probléma akut jellegéhez igazítani a közérdekű védekezés elrendelési és végrehajtási idejét.

A mezőgazdasági technológia fejlődése lehetővé teszi a hatékony gyomirtást, a korábban problémás kultúrák (pl. napraforgó) mára megfelelő szaktudással szinte gyommentesen tarthatók, ennek számos példáját látjuk országszerte. Ugyanakkor vannak hanyag vagy megfelelő szaktudást nélkülöző ingatlantulajdonosok, akik a nagyobb földalapú támogatás reményében problémás, parlagfű-fertőzésre hajlamos kultúrát választanak, ezzel a környező lakosság mintegy 20%-ának (különösen a gyermekeknek) komoly, hosszan tartó egészségügyi panaszokat okoznak. A parlagfüves ingatlanok közelében az OKI pollenjelentéseiben szereplő pollendózis többszöröse terheli a lakosságot, így sérül az egészséges környezethez való alkotmányos jog. Ezért a legsúlyosabban fertőzött, elhanyagolt ingatlanokat, ahol a parlagfű felületi borítása eléri a 30%-ot, a Magyar Államnak művelési ágtól függetlenül, további feltételek nélkül mentesíteni kell.

A parlagfüves területek felderítését és a mentesítések folyamatát jelenleg a transzparencia teljes hiánya jellemzi. A Parlagfű Információs Rendszer (PIR) adatai nem nyilvánosak, ami megteremti a szelektív hatósági szigor és kivételezések lehetőségét. Még nagyobb baj, hogy az állampolgárok nem tudhatják meg, hogy a környezetükben aktuálisan hol mértek fel fertőzött területeket, és ezeket mikor szüntetik meg. Ez egyrészt fontos információ az allergiás és asztmás állampolgárok számára, hogy konkrétan mely területeket kell nekik, illetve családtagjaiknak elkerülniük egészségük védelme érdekében, másrészt a felhasználó látja, hogy egy fertőzött terület észlelésre került-e már, vagy még bejelentésre szorul, harmadrészt nyomon követhető a mentesítési folyamat üteme. Ezért fontos, hogy a PIR adataiból készüljön egy naprakész, nyilvános internetes térkép, amely az adott pillanatban mutatja valamennyi, a hatóságok által felderített parlagfüves területek pozícióját és az eljárás/mentesítés státuszát.

2. §

Hatálybaléptető rendelkezés.